

HOOGWAARDIGE DERMATOLOGISCHE ZORG

Spataderen

Mohs Klinieken Dordrecht

Spuiboulevard 226
3311 GR Dordrecht

T: +31 (0)78 632 10 80

F: +31 (0)78 632 10 81

E: contact@mohsklinieken.nl

I: www.mohsklinieken.nl

Mohs Klinieken Amsterdam

Zwaansvliet 5
1081 AP Amsterdam

T: +31 (0)20 820 11 95

F: +31 (0)20 820 21 86

E: contactamsterdam@mohsklinieken.nl

I: www.mohsklinieken.nl

Mohs Klinieken Noord Holland

Maelsonstraat 26
1624 NP Hoorn

T: +31 (0)229 820 256

F: +31 (0)229 820 257

E: contactnh@mohsklinieken.nl

I: www.mohsklinieken.nl

Informatie over spataderen

Deze folder geeft u een globaal overzicht van de oorzaak van spataderen (varices), de klachten die hiermee gepaard kunnen gaan en welke behandelingen er voor zijn. Het is goed u te realiseren dat de situatie per persoon kan verschillen.

Aderen

Aderen dienen er voor om het bloed terug te brengen naar het hart. In uw benen is er een oppervlakkig systeem en een diep adersysteem. Het overgrote deel van het bloed gaat via het diepe systeem naar uw hart terug en slechts een klein deel gebruikt daarvoor het oppervlakkige systeem. Hoe dan ook betekent dat dat het bloed ongeveer anderhalve meter tegen de zwaartekracht in moet stromen. Uw kuitspier is een soort van pomp en bij elke samentrekking van uw kuitspier 'pompt' u als het ware het bloed omhoog. Om te voorkomen dat het bloed bij stilstaan weer naar beneden zakt, zijn er kleppen in deze aderen.

Wat zijn spataderen?

Spataderen zijn uitgezette en kronkelige aderen waarin het bloed niet meer optimaal stroomt in de richting van het hart. De medische term voor spataderen is varices. Spataderproblemen doen zich voornamelijk in het oppervlakkig vaatsysteem van de benen voor.

Hoe ontstaan spataderen?

Door verschillende oorzaken kunnen de kleppen in de oppervlakkige ader gaan lekken. Dat kan bijvoorbeeld omdat er te veel druk op de kleppen komt te staan, omdat het bloedvat wijder wordt of omdat de kleppen zelf zwak zijn aangelegd. Als de kleppen lekken, wordt de druk onder die kleppen in de ader groter. Hoe groter de druk, des te wijder het bloedvat, waardoor er meer kleppen bezwijken. Na verloop van tijd worden de gevolgen van de slechte 'circulatie' van het bloed zichtbaar als spataderen en treden er vervolgens klachten op.

Wie krijgt spataderen?

Eigenlijk kan iedereen spataderen krijgen, maar er zijn mensen die een verhoogde kans hebben op het ontstaan van spataderen:

- vrouwen meer dan mannen; • kans neemt toe met de leeftijd
- erfelijke aanleg (mensen, bij wie het in de familie voorkomt)
- zwangere vrouwen
- mensen, die veel en lang moeten (stil) staan tijdens hun werk of bezigheden
- mensen, die in het verleden trombose in een been hebben gehad. Door de trombose kunnen de kleppen beschadigd zijn, waardoor ze kunnen gaan lekken.

Hoe zien spataderen eruit?

Kleine spataderen:

Deze kleine rode tot paarse adertjes komen vaak in kluwen voor en worden ook wel 'takkenbosvenen' genoemd. Ze zitten vaak als eerste rond de enkel en 'kruipen' dan omhoog naar de onderbenen en bovenbenen. Deze kleine spatadertjes geven geen klachten, maar kunnen wel als cosmetisch storend worden ervaren. *Middelgrote spataderen:*

Deze zijn enkele millimeters dik en kunnen zeer lang zijn. Vaak lopen deze op vanaf halverwege het bovenbeen over de knie naar het onderbeen. Ze komen ook vaak voor aan de binnenkant van de knie. Deze kunnen wel klachten geven. *Grote spataderen:*

Dit zijn vaak lange, dikke kabels. De meest voorkomende loopt van de lies naar de binnenzijde van de knie naar de binnenkant van de enkel. Vaak is deze alleen zichtbaar in het onderbeen en is hij verscholen in het bovenbeen. Een andere grote spatader kan ontstaan uit de knieholte aan de achterzijde van de kuit. Deze geeft vaak klachten en kan uiteindelijk ook de huid beschadigen.

Wat zijn de klachten?

Niet elke spatader geeft klachten. Wel is het zo dat hoe groter de spataders hoe groter de kans dat er klachten aanwezig zijn. Typisch voor klachten van spataderen is dat ze toenemen in de loop van de dag en dat ze over het algemeen afnemen bij inspanning. Mogelijke klachten zijn:

- cosmetisch storend
- moe / zwaar gevoel in de benen
- pijn in de benen
- onrustige benen
- krampen (vooral in de nacht)
- jeuk
- zwelling van de onderbenen.

Wat zijn zichtbare gevolgen van spataderen?

Niet alleen kunnen spataderen zichtbaar worden, maar de afgenomen circulatie van het bloed kan uiteindelijk ook huidafwijkingen geven. De eerste huidafwijking is het vasthouden van vocht in de onderbenen (oedeem). De huid van de onderbenen kan roestbruin verkleuren. Als de spataderen lang aanwezig zijn kunnen er ontstekingsreacties van de huid optreden. De grootste complicatie van spataderen is dat uiteindelijk een 'open been' (ulcus cruris). Belangrijk is dus om tijdig in te grijpen om enerzijds de klachten te verminderen en om anderzijds de kans op de mogelijke gevolgen van spataderen te verkleinen.

Onderzoek en behandelingsmogelijkheden

Onderzoeken

Indien er klachten zijn die wijzen op spataderen dan zal er naast een lichamenlijk onderzoek door de arts altijd een Duplex-onderzoek plaatsvinden. Dit is een onderzoek met ultrageluidsgolven, waarbij de aderen zichtbaar worden gemaakt. Het Duplexonderzoek kan ook eventuele lekkages en hun oorzaak opsporen zodat er een op uw

gericht behandelingsplan kan worden opgesteld. Het onderzoek is volstrekt pijnloos en onschadelijk. Zonodig gebeurt het direct bij het eerste bezoek door de arts.

Wat zijn de behandelingsmogelijkheden?

Spataderen hoeven vanuit medisch oogpunt lang niet altijd behandeld te worden. Afhankelijk van de klachten en de eventuele bevindingen bij het onderzoek, zijn er verschillende mogelijkheden van behandeling. Als uw arts u een behandeling adviseert, ontvangt u uitgebreidere informatie.

Patiëntenvereniging

Er is een 'Vereniging van Vaatpatiënten' die o.a. de belangen behartigt van patiënten met spataderen. Het adres is: *Vereniging van Vaatpatiënten*

Postbus 123

3980 CC Bunnik

tel: 030 – 659

4651

Niet operatieve behandelingen

Sclerocompressietherapie (het wegsputten van spataderen)

Door het inspuiten van een bepaalde vloeistof in de spatader, die vervolgens wordt afgedrukt met een steunkous, komt een reactie in de ader op gang. Deze reactie zorgt ervoor dat de ader dichtplakt. Na verloop van tijd is de dichtgeplakte spatader nauwelijks meer te zien. Het inspuiten van de vloeistof gebeurt met een heel dun naaldje en er zijn meerdere prikkjes nodig. Meer informatie over deze behandeling vindt u in de aparte folder over sclerocompressietherapie. Belangrijks is dat sinds 2008 de behandeling van kleine spataderen niet meer vergoed wordt door uw zorgverzekeraar.

Echogelegeide sclerocompressietherapie

Bij deze behandeling wordt de grote spatader ingespoten met schuim (foam). Dit schuim hecht zich aan de vaatwanden. De ader wordt

zo als het ware dichtgeplakt. Deze behandeling heeft een versterkte werking op de vaatwand. De spataderen die behandeld worden, worden door middel van het duplex-apparaat (echografie) goed zichtbaar gemaakt en aangeprikt. Deze behandeling kan worden beschouwd als alternatief voor het traditionele 'strippen' en is vooral aangewezen bij spataderen in het onderbeen en die zijn teruggekomen na een eerdere operatie.

Steunkousen (compressietherapie) Met steunkousen wordt door middel van uitwendige druk het 'teruglekken' van het bloed zoveel mogelijk tegengegaan. Steunkousen zijn er in allerlei maten en vormen. De keuze van het type steunkous hangt af van uw situatie en wordt met u besproken. Voor een aantal patiënten worden deze op maat gemaakt.

Vooraf wordt het vocht uit het been verdreven door een drukverband dat op de polikliniek wordt aangebracht. Dit drukverband blijft 1 week zitten en wordt daarna vervangen. Zodra het been slank is, worden kousen aangemeten door een bandagist, die werkzaam is in de Mohs Klinieken. Geadviseerd wordt de kous 's ochtends als u uit bed komt aan te doen en deze 's avonds voor u naar bed gaat uit te doen. Indien het aantrekken van de elastische kous u moeilijk afgaat, vraagt u dan naar het hulpkousje of een hulpstuk zodat dit gemakkelijker gaat.

Hoe voorkom ik spataderen?

Er is helaas weinig dat u actief kunt doen om de kans op (nieuwe) spataderen te verkleinen. Een gezond actief leven met voldoende beweging is daarin het belangrijkste. Indien u veel moet staan adviseren wij u om zoveel mogelijk te lopen of in ieder geval uw

kuitspier aan te spannen (bijvoorbeeld door op uw tenen te gaan staan of door cirkels met uw voeten te maken). Het blijvend dragen van steunkousen is niet aan te raden ter preventie. Dit is slechts nodig bij een kleine groep van patiënten die een trombose hebben gehad of zeer ernstige spataderen hebben die moeilijk zijn om te behandelen. In principe streven we er naar om u steunkousenvrij te krijgen. Het gebruik van bepaalde geneesmiddelen (rutosiden) kan helpen bij een aantal patiënten om de huiddoorbloeding te verbeteren. Deze geneesmiddelen worden niet vergoed en wij raden ze niet standaard aan om te gebruiken. Belangrijk is ook om te beseffen dat als u eenmaal spataderen heeft, de kans zeer groot is dat er nieuwe bijkomen in de loop der tijd. Het is een voortschrijdend proces dat we niet kunnen stoppen en vaak blijven controle en bijkomende behandelingen aangewezen.

Vragen

Heeft u nog vragen, stel ze gerust aan uw behandelend arts. Bij dringende vragen of problemen vóór of na uw behandeling kunt u zich het beste wenden tot de Mohs Klinieken. Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de huisartsenpost of met ons.